

**ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

**CHERKASY INSTITUTE OF FIRE SAFETY NAMED AFTER CHORNOBYL
HEROES OF NATIONAL UNIVERSITY OF CIVIL DEFENCE OF UKRAINE**

**НАУКА ПРО ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ
ЯК ШЛЯХ СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**SCIENCE ON CIVIL PROTECTION
AS A WAY OF BECOMING YOUNG SCIENTISTS**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
курсантів і студентів**

**PROCEEDINGS of
the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference
of Cadets and Students**

13 травня 2021 року

May 13, 2021

**м. Черкаси
Cherkasy**

Наука про цивільний захист як шлях становлення молодих вчених / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів і студентів. – Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. – 356 с.

Science on civil protection as a way of becoming young scientists / Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Cadets and Students. – Cherkasy: Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chernobyl heroes of National university of civil defence of Ukraine, 2021. – 356 p.

Рекомендовано до друку на засіданні Наукового товариства курсантів (студентів), ад'юнктів (аспірантів), докторантів та молодих вчених ЧІПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (протокол № 4 від 28.04.2021)

It is recommended for publication at the meeting of the Scientific Community of Cadets (Students), Service Students (Postgraduates), Postdoctoral Students and Young Scientists of Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chernobyl Heroes of National University of Civil Defence of Ukraine (protocol № 4 from 28.04.2021)

Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією в Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України (протокол № 6 від 06.05.2021)

The publication of the proceedings of the collection available to the public is allowed by the commission for work with the restricted access information in Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chernobyl Heroes of National University of Civil Defence of Ukraine (protocol № 6 from 06.05.2021)

Мосова, В. Садкового, А. Семенченка, Г. Ситника, М. Фалєєва, Р. Цалікова, С. Шамрая, І. Шпильового [1].

Сьогодні Україна має досвід забезпечення цивільного захисту у регіоні воєнно-політичного конфлікту гібридного типу, зокрема у районі проведення АТО-ООС. Вивчення та глибинний аналіз якого дасть можливість удосконалити структуру управління, засоби оповіщення, провести необхідне технічне переоснащення, покращити рівень фінансового та матеріального забезпечення заходів цивільного захисту[2]. Слід зазначити, що формування державної політики щодо здійснення цивільного захисту в сучасному безпековому середовищі передбачає й ґрунтовний аналіз інституційних проблем у діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту та запровадження, у межах існуючої конфігурації органів державної влади, конкретних заходів, щодо удосконалення система управління та міжвідомчої координації у сфері цивільного захисту. Зокрема, можливо, створити у складі апарату Ради національної безпеки і оборони України структурний підрозділ із відповідними повноваженнями. Необхідно завершити роботи по створенню повноцінного кризового центру шляхом модернізації Урядової інформаційно аналітичної системи Надзвичайних ситуацій, та утворити в апараті МВС підрозділ з питань формування державної політики у сфері цивільного захисту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лещенко О. Я. Питання забезпечення цивільного захисту в зонах воєнополітичного конфлікту: досвід України в умовах «гібридної війни» // ВісникДніпропетровського ун-ту. Серія: «Політологія». – 2015. – № 5. – С.228-237.

2. Любінський А. І., Сучасний стан та перспективи модернізації системи цивільного захисту України / А. І. Любінський // Зб. наук. праць «Ефективність державного управління» – 2015. – Вип. 43. – С. 129.

ПРИНЦИП УПЕРЕДЖУЮЧОГО РЕАГУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ГОЛОВНИХ ПРИНЦИПІВ ПІДТРИМКИ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ З РЕГІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Омельчук А. С.

Бас О. В., канд. техн. наук

*Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України*

Протягом останніх років усе частіше виникають надзвичайні ситуації (НС) специфічного характеру. До них відносяться катастрофи на спеціальних об'єктах, у закритих для більшої частини суспільства сферах діяльності. З'явилися і нові, нетрадиційні види небезпек – в

інформаційній сфері, нові види захворювань, тероризм тощо. До перерахованих небезпек необхідно додати також загрози, які можуть виникнути у зв'язку зі зберіганням хімічної та ядерної зброї, відпрацьованих атомних реакторів.

На початку нового ХХІ століття проблема забезпечення і підвищення безпеки у разі виникнення надзвичайних ситуацій стає однією з найважливіших соціально-політичних, економічних, соціально-демографічних та екологічних проблем. Ризик виникнення надзвичайних ситуацій на території України залишається високим. Зростає масштабність наслідків аварій, катастроф і стихійних явищ [1].

Аналізуючи зростання масштабів надзвичайних ситуацій виникає і потреба в ефективних заходах управління, запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. І однією із таких систем є система підтримки управлінських рішень з регіональної безпеки.

Система підтримки управлінських рішень з регіональної безпеки (СПРБ) – це спрямована на підвищення ефективності заходів із запобігання і реагування на НС сукупність математичних моделей і методів, інформаційних і програмно-технічних засобів, взаємопов'язаних і взаємодіючих із спеціалістами-користувачами при підготовці, прийнятті та контролі за виконанням управлінських рішень щодо захисту населення, господарських і природних об'єктів регіону від уражаючих впливів внутрішнього і зовнішнього походження.

Системний підхід здійснюється за загальними і спеціальними принципами. Перші відображають досвід створення широкого класу автоматизованих систем організаційного управління, незалежно від їх проблемної орієнтації. Це відомі принципи автоматизації: ефективність, спадкоємність, комплектність, відкритість до розвитку, нові задачі, єдина інформаційна база, модульність, уніфікація та стандартизація [2].

Спеціальні принципи зумовлені особливостями заданої проблеми області. Головним серед них для СПРБ є принцип упереджуючого реагування, який вимагає постійного контролю за всіма джерелами підвищеного ризику, завчасного прогнозування процесів їх прояву і оперативного відпрацювання адекватних контрзаходів відвернення чи мінімізації небажаних наслідків. Відповідно визначаються спеціальні принципи побудови складових частин системи.

Тому необхідно на регіональному рівні реалізувати таку стратегію управління діями в надзвичайних ситуаціях, яка б включала заходи щодо:

- запобігання виникненню катастроф, включаючи відмову від продукції небезпечних виробництв, закриття аварійних об'єктів;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій у випадку, коли неможливо усунути причини їх виникнення;
- пом'якшення наслідків надзвичайних ситуацій, здійснення стабілізаційних та компенсаційних заходів.

<i>Лактіонова Н. В., Філіпова К. В., Колодяжна А. О., Білим П. А.</i> ВПЛИВ КОНСТРУКТИВНИХ РІШЕНЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАЦЮЮЧИХ ВІД ВІБРАЦІЇ	291
<i>Лозумірська А. В., Панімаш Ю. В.</i> АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В ОРГАНАХ І ПІДРОЗДІЛАХ ДСНС УКРАЇНИ ЗА 2019 РІК	293
<i>Максимцова К. М., Змага Я. В.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕДІНКОВОЇ МОДЕЛІ УЧНІВ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕВАКУАЦІЇ	296
<i>Махмурян А. С., Пасинчук К. М.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	298
<i>Мирошниченко А. О., Шевченко Р. І.</i> РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕРОРИСТИЧНОГО ХАРАКТЕРУ З ВИКОРИСТАННЯМ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗАХИСНИХ ПРИСТРОЇВ	299
<i>Михалік Н. П., Лоїк В. Б.</i> РОЗРОБЛЕННЯ ЗАХОДІВ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДЕЙ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ	301
<i>Негрій О. С., Негрій С. Г.</i> АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ	303
<i>Несін О. С., Русакова Т. І.</i> ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ОЦІНКА АЕРОІОННОГО РЕЖИМУ В РОБОЧИХ ЗОНАХ	304
<i>Обоянський Б. О., Косяк С. М.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ УМОВАХ	306
<i>Омельчук А. С., Бас О. В.</i> ПРИНЦИП УПЕРЕДЖУЮЧОГО РЕАГУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ГОЛОВНИХ ПРИНЦИПІВ ПІДТРИМКИ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ З РЕГІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	307
<i>Орел О. А., Бас О. В.</i> РАПТОВЕ РУЙНУВАННЯ СПОРУД ТА БУДИНКІВ, ВРАХОВУЮЧИ СУЧАСНИЙ СТАН ЦИВІЛЬНИХ БУДІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	309
<i>Орел О. А., Горенко Л. М.</i> ПРО ОДИН З ПРИКЛАДНИХ АСПЕКТІВ МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ	310
<i>Пацюра А. О., Русакова Т. І.</i> ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ОЦІНКА ЕЛЕКТРИЧНОГО ПОЛЯ В РОБОЧИХ ЗОНАХ	312
<i>Плечко Ю. О., Журбинський Д. А.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ І РОЗВИТКУ СЛУЖБИ РАДІАЦІЙНОЇ РОЗВІДКИ І ДОЗИМЕТРИЧНОГО КОНТРОЛЮ В КРАЇНАХ НАТО	314
<i>Припростий В. О., Петрейко І. Я., Скрипник О. С.</i> ВПЛИВ ФОНОВОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ОБСЛУГОВУЮЧИЙ ПЕРСОНАЛ УСТАНОВОК, ЩО СТВОРЮЮТЬ ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ПОЛЯ	315